

droeg het Aneta-werk in Brisbane aan een kracht op, van wie zij geen moeilijkheden te duchten had.

Inmiddels was in overleg met Pelt besloten, van Bovene uit Australië te verwijderen: hij zou als persattaché verbonden worden aan de pasgeopende ambassade te Tsjoengking. Nog voor hij via Ceylon daarheen was vertrokken, drong tot de *Nefis* door dat hij met een onderofficier van een Nederlandse onderzeeboot over de geheime landingsoperaties had gesproken en zich door de Haas had laten vertellen van diens ervaringen op Java voor zijn ontsnapping. Het gevolg was dat toen van Bovene en zijn vrouw in november '43 in Perth arriveerden met de trein uit Melbourne (een passagierstrein die eenmaal per week reed), zij op hun hotelkamer gefouilleerd werden door een officier van de *Nefis* die vergezeld werd door twee functionarissen van de Australische *Security Service*, dat ook hun kamer werd doorzocht en dat tenslotte hun bagage die in Fremantle al aan boord was van het schip dat hen naar Ceylon zou brengen, grondig werd bekeken. De *Nefis*-officier beweerde dat hij wilde controleren of van Bovene militaire geheimen het land uit wilde smokkelen – waarschijnlijker is dat hij opdracht had, te onderzoeken of van Bovene aantekeningen meenam waarin hij zijn kritische observaties over handel en wandel van de Commissie had neergelegd. Er werd niets bezwarends gevonden, maar van Bovene en zijn vrouw waren door het onderzoek zo diep geschokt dat zij de boot naar Ceylon zonder hen lieten vertrekken en zelf per trein naar Melbourne terugkeerden. Van Bovene wilde maar één ding: nagaan waarom hij als potentiële verrader behandeld was en protest aantekenen tegen de ondervonden behandeling. Hij had geen succes: nu verweet van der Plas hem dat zijn contact met de marine-onderofficier en met de Haas een ongeoorloofd karakter had gedragen.

Het hele jaar '44 door had van Bovene, die zijn gehalveerd salaris bleef ontvangen, niets van belang om handen. Bij wie hij ook per brief of telegram zijn protest herhaalde, hij vond geen gehoor – de ontvangers van zijn brieven en telegrammen legden ze terzijde, afgaande op de niet te controleren inlichtingen van de Commissie. Een Commissie die, meende van Bovene, in menig opzichten blééf falen: hij hoorde details over de ondeskundige wijze waarop geheime agenten naar Indië waren gezonden en hij achtte het in het bijzonder onjuist dat de Digoelisten in vrijheid waren gesteld – hij wist dat menigeen hunner in contact kwam met Australische communisten. Hij poogde een eigen blad uit te geven, maar ook dat had geen succes: de Commissie bewerkstelligde dat de Australische autoriteiten een papiertoewijzing weigerden.